

*Resepturlegemidlene ligger
lagret i ARX-roboten
«Charlie». Foto: Kristin Rosmo*

Krevende arbeid med liv og helse

I Trondheim arbeider over 40 apotekteknikere med krevende oppgaver til beste for pasientsikkerheten ved St. Olavs Hospital. Ina Rønning, Hege Søråas Dyrendahl og Berit Isdahl utøver sykehusapotekteknikk på høyt plan – hver dag.

Av: Kristin Rosmo

Morten Dahlen Loennechen, som er konstituert sykehusapoteker, sier sykehusapoteket i Trondheim blir en stadig mer ettertraktet arbeidsplass, både blant apotekteknikere og farmasøyter. Han leder Norges tredje største arbeidsplass for apotekteknikere.

– Mange apotekteknikere søker seg hit på grunn av mulighetene for andre typer farmasifaglige utfordringer enn private apotek tilbyr, sier han.

Farmasiliv fikk en god prat med tre av apotekteknikerne som daglig utøver yrket sitt ved apoteket. Trekløveret består av trønderdamer som hver dag gjør sitt for pasientsikkerheten ved St. Olavs Hospital, der det i bunn og grunn handler om liv og helse.

Håndarbeid på sykehusavdelingen

Ina Rønning har arbeidet ved sykehusavdelingen i fire år. Hovedoppgaven på avdelingen er endoseproduksjon.

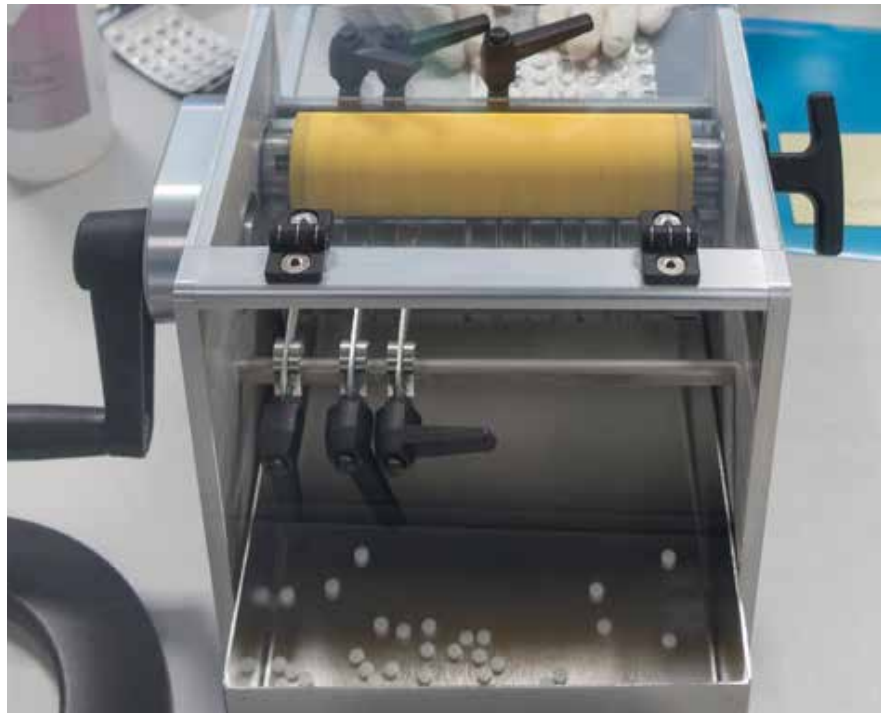
– Poenget med å pakke om legemidler til endoser er å oppnå sikrere håndtering og bruk av legemidlene og mindre svinn, sier Rønning.

Det «koker» inne på avdelingen mens hun snakker med Farmasiliv. Bestillinger fra avdelingene på sykehuset plukkes, kontrolleres, registreres og legges i blå plastkasser i stort tempo, av konsentrerte og imøtekommende kolleger. Innenfor en glassvegg, på «renrommet», gjøres forberedelser til endoseproduksjon. Her åpnes originalpakninger før det enkelte legemid-

Konstituert apoteker Morten Dahlen Loennechen holder styr på nærmere hundre ansatte fordelt på fire avdelinger. Foto: Kristin Rosmo

Deblisteringsmaskinen innstilles slik at tablettene blir trykket ut fra brettet ved å sveive på håndtaket. Foto: Kristin Rosmo

del kan produseres som endose.

– Det kan til tider bli mye «håndarbeid» inne på renrommet. Manuell deblistering for eksempel. Altså å trykke ut tabletter og kapsler fra blisterpakninger – for hånd. Noen tabletter er rett og slett for skjøre til å kunne deblisteres med maskinell hjelp. Noen er dessuten plassert skjevt på brettet, mens andre ikke tåler lys. Da er jobben rett og slett å trykke dem ut med fingrene eller klippe opp brettene for hånd. Det kan være tøft for hendene, sier hun.

Bidrar til god pasientsikkerhet

De legemidlene som ikke er egnet for endose, som for eksempel flasker eller andre store enheter, merkes separat. – Best mulig pasientsikkerhet ute på avdelingene er målet med jobben som gjøres her, sier Rønning.

Ute på avdelingene på sykehuset scannes strekkoden på endoseposen hver gang legemidlet blir levert ut til en pasient. – Jeg er stolt av å være apotektekniker

her. Jeg har mye ansvar, blant annet for flere av prosedyrene rundt endoseproduksjonen. Jeg føler meg ikke som «bare» en apotektekniker, for jeg vet at det som leveres fra vårt sykehusapotek ikke hadde vært mulig uten en betydelig innsats fra min yrkesgruppe, sier Rønning.

Mindre konsentrert om salg

Innenfor store glassvinduer på Kunnskapssenteret i hovedgaten på sykehusområdet ligger publikumsavdelingen, som et vanlig apotek med reseptur, selvvalg og kampanjer. Men apotektekniker Hege Søraas Dyrendahl forklarer at det likevel er litt som skiller dem fra private apotek. Hun har selv arbeidet ved et kjedepotek i Trondheim inntil for tre år siden. – Den største forskjellen er hvordan vi forholder oss til salg. I private apotek blir salget målt hele tiden, mens vi her ikke har noen målinger eller konkurranser. Derimot er det mer konsentrert om det farmasifaglige, selv om det nok varierer mellom ulike sykehusapotek. Vi har også

en annen kundegruppe, med mange virkelig syke kunder. Da blir det andre legemidler og andre typer spørsmål, sier Dyrendahl.

Verner om fag og miljø

Dyrendahl arbeider i en gruppe på fem som deler to logistikkårsverk. Resten av arbeidstiden går til kundebehandling for hennes del, hvorav mye foregår i en egen avdeling for forbruksmateriell. – Der skjer registrering og utlevering av utstyr til ernærings-, smerte- og insulinpumper. Kundene er stort sett hjemme-sykepleie og pasienter fra sykehuset, sier Dyrendahl.

Hun er dessuten verneombud ved publikumsavdelingen, der hun for tiden deltar på IA-skolen i regi av NAV Arbeidslivssenter.

– Det er veldig lærerikt. Dette er et komplekst og stort apotek, og jeg er opptatt av helse, miljø, sikkerhet og fagkompetanse. Vi er en gjeng dyktige, men forskjellige

SYKEHUSAPOTEKET I TRONDHEIM

Apotek for Universitetssykehuset i Trondheim (St. Olavs Hospital, Orkdal sjukehus og en rekke psykiatriske klinikker) inngår i foretaket Sykehusapotekene i Midt-Norge, som driver seks sykehusapotek fra Ålesund i Sør til Namsos i nord.

- 99 ansatte, hvorav 41 apotektekniere og 8 apotekmedarbeidere i til sammen 43,5 årsverk.
- Norges tredje største arbeidsplass for apotektekniere.
- Består av fire avdelinger; produksjon, publikum, sykehusekspedisjon og klinisk farmasi.

Kilde: Sykehusapotekene i Midt-Norge, Parat

Sykehusapoteket i Trondheim ligger i Kunnskapssenteret ved St. Olavs Hospital, sentralt plassert på sykehusområdet. Foto: Kristin Rosmo

Apotektekniker Ina Rønning har sitt daglige virke på sykehusavdelingen, hvor alt som skal leveres til de ulike avdelingene på sykehuset gjøres klart. Foto: Kristin Rosmo

folk, og jeg synes det er meningsfullt å arbeide forebyggende for å bevare det gode arbeids- og fagmiljøet vi har her, sier Dyrendahl.

Stille konsentrasjon

En lang, underjordisk korridor unna, og innenfor en sone som krever omkledning til lab-sko, frakk og hette, finner vi apotektekniere og verneombud ved produksjonsavdelingen, Berit Isdahl. Stillhet og konsentrasjon råder.

– Jeg arbeider som produksjonsplanlegger omtrent halvparten av tiden. Da tar jeg imot bestillinger og organiserer produksjonsprosessen fram til sluttprodukt. Det betyr for eksempel å forberede arbeidsstedet, lage etikett, finne råstoff og prioritere produksjonen, sier Isdahl.

Den andre halvdel av stillingen arbeider Isdahl som produksjonstekniker. Hun har tolv års erfaring i faget og grundig intern opplæring. Sykehusapoteket produserer hovedsakelig cytostatika, infu-

sjonsposer med antibiotika, smertekassetter, tilsetninger til parenteral ernæring og diverse annet på bestilling. De produserer også elastomere pumper (elastiske ballonger fylt med intravenøs medisin) og serumøyedråper som tårevæskesubstitutt.

Trivsel og læring

En stor andel av produksjonen foregår i isolator. Det er et lukket kammer med kontrollert ventilasjon og rensert luft. – Dermed foregår produksjonen i et beskyttet miljø, der produktet ikke blir påvirket av mikroorganismer, samtidig som vi som arbeider der blir beskyttet mot legemidlene vi produserer, sier Isdahl.

I tillegg har avdelingen en galenisk produksjons-lab, hvor de produserer miksturer, salver, kremer og kapsler. Isdahl er bevisst på det store ansvaret som hviler på de som produserer legemidler.

– Det er svært viktig å være nøyaktig i en slik jobb. Jeg føler meg imidlertid trygg, fordi vi har så gode prosedyrer og

systemer vi jobber etter, og jeg tenker ikke på risikoen for å gjøre feil i det daglige, sier Isdahl.

Hun brenner for et godt arbeids- og læringsmiljø.

– Ikke vær redd for å lære deg nye ting hvis du får muligheten til det. Det kan føre deg videre og gi deg nye og spennende utfordringer. Det er i alle fall min erfaring, sier Isdahl.

Trenger faglig sterke apotektekniere

Apoteker Morten Dahlen Loennechen mener sykehusapoteket ikke kunne klart seg uten apotektekniere. Han har registrert at det er noe frykt for at behovet for apotektekniere skal forsvinne til fordel for flere farmasøyter i apotek. Det ser han ikke som noe reelt alternativ for Sykehusapoteket i Trondheim sin del.

– Vi er helt avhengig av farmasifaglig sterke apotektekniere for å kunne yte den servicen vi ønsker både til sykehuset og til publikum, sier Dahlen Loennechen.